

OHJAUSSUUNNITELMA

RAAHEN LUKIO

2021

1.OHJAUKSEN KÄSITTEET, TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

2. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

2.1 Ohjaus nivelvaiheessa yläkoulusta lukioon

2.2 Ohjaus opintojen alkuvaiheessa

2.2.1 Oppilaitoksen toimintatapoihin perehdyttäminen

2.2.2 OP1: Minä opiskelijana

2.3 Ohjaus opintojen myöhemmässä vaiheessa

2.3.1 OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

2.4 Ohjaus valmistumisen jälkeen

2.5 Yhteistyö eri tahojen kanssa

2.5.1 Korkeakoulut

2.5.2 Muut oppilaitokset

2.5.3 Alueellinen yhteistyö työelämän kanssa

2.5.4 Yhteistyö huoltajien kanssa

3. OHJAUKSEN TOIMIJAT JA TYÖNJAKO

3.1 Rehtorin rooli

3.2 Koulusihteerin rooli

3.3 Opinto-ohjaajien rooli

3.4 Ryhmänohjaajan rooli

3.5 Aineenopettajan rooli

3.6 Erityisopettajan rooli

3.7 Oppilashuoltohenkilöstön roolit

3.7.1 Terveystieteiden opettaja

3.7.2 Kuraattori

3.7.8 Koulupsykologi

3.8 Tutor-opiskelijoiden rooli

4. OHJAUSTOIMINNAN ARVIOINTI

5.HYVÄN OHJAUKSEN KRITERIT JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 Riittävä ja monipuolinen ohjaus

5.2 Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

5.3 Ohjaus on yhteistä työtä

5.4 Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

5.5 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

5.6 Ohjaussuunnitelma

5.7 Koulutuksen nivelvaiheet

5.8 Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena

5.9 Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

[5.10 Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena](#)

[5.11 Ohjauspalveluista tiedottaminen](#)

[5.12 Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatujärjestelmää](#)

[LIITTEET](#)

1.OHJAUKSEN KÄSITTEET, TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalla opiskelijalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta (lukiolaki 714/2018, 25 § 2 mom.). Lukion ohjaussuunnitelma on laadittu koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineeksi ja ohjauksen laadun varmistamiseksi. Ohjaussuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

Ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa opiskelijan oppimisen, kasvun ja kehityksen tueksi. Ohjaus on jatkumo peruskoulusta lukion jälkeisiin jatko-opintoihin saakka. Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaus tukee nuoren ammatillisen identiteetin kehittymistä, auttaa ura- ja elämänsuunnittelutaitojen kehittämisessä ja antaa valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiselle. Yhteisöllisyyttä, opiskelijoiden osallisuutta ja toimijuutta tuetaan sukupuolisensitiivisellä ohjauksella koko lukio-opintojen ajan.

Ohjaus voi olla luokkamuotoista, pienryhmäohjausta, henkilökohtaista ohjausta tai virtuaaliohjausta. Ohjauksessa pyritään parantamaan opiskelijan valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa. Ohjauksen avulla opiskelija oppii arvioimaan omien valintojensa merkitystä suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin ja ura- ja jatko-opintomahdollisuuksiin. Ohjauksella edistetään opiskeluvälineiden kehittymistä ja opintojen etenemistä suunnitellusti. Ohjauksen avulla pyritään tukemaan opiskelijoiden hyvinvointia ja kasvua sekä itsetuntemuksen ja -ohjautuvuuden lisääntymistä sekä luottamusta omaan osaamiseen. Samalla tuetaan aktiiviseen kansalaisuuteen, edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Tavoitteena on elinikäisen oppimisen merkityksen omaksuminen.

Ohjaus on kaikkien oppilaitoksessa sekä erilaisissa oppimisympäristöissä työskentelevien yhteistä työtä. Opinto-ohjaajan lisäksi ohjaustyötä tekevät ryhmänohjaajat, aineenopettajat, rehtori, erityisopettaja sekä opiskelijahuoltoryhmän jäsenet. Myös tutorit osallistuvat lukio-opintonsa aloittavien ohjaukseen. Opintojen etenemisen seuraaminen ja opiskelijan hyvinvoinnin tukeminen kuuluvat kaikille lukiokoulutuksen ja opiskeluhuollon henkilöstölle ja sitä tehdään yhdessä huoltajien kanssa. Opinto-ohjaajalla on päävastuu lukion opinto-ohjauksen suunnittelusta,

toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä yhteistyössä rehtorin kanssa. Ohjaus on opiskelijan kokonaisvaltaista tukemista, neuvomista ja kannustamista.

2. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Opinnot suunnitellaan opiskelijan yksilöllisten tarpeiden, tavoitteiden ja tilanteen pohjalta. Tavoitteena on mahdollistaa sujuva opintopolku perusasteelta korkeakouluopintoihin asti. Opiskelijaa koskevissa asioissa toimintaa ohjaa aina opiskelijan etu. Kaikille perusasteen päättävälle oppilaille markkinoidaan yhdenvertaisesti lukio- opintoja ja kerrotaan lukioon hakeutumisesta. Yhteistyö huoltajien kanssa on mahdollista jo perusasteen aikana lukio- opintoja harkittaessa.

Raahessa järjestetään joka syksy nivelvaihepäivä perusasteelta toiselle asteelle, jossa siirretään tietoa opiskelun kannalta välttämättömistä asioista vastaanottavalle oppilaitokselle. Erityisopettaja tai opinto-ohjaaja siirtävät nämä tiedot ryhmänohjaajille heti lukuvuoden alussa. Siten ryhmänohjaaja voi tiedottaa mahdollisista tukitoimista opiskelijaa opettavia aineenopettajia ja tukitoimet voidaan ottaa käyttöön heti opiskelijan aloittaessa lukio-opinnot. Ryhmänohjaaja keskustelee henkilökohtaisesti jokaisen oman ohjausryhmänsä opiskelijan kanssa ensimmäisen vuoden syksyn aikana.

Tuen tarpeen havainnut opettaja tai opiskeluhuollon henkilö ehdottaa opiskelijalle tuen kirjaamista opintosuunnitelmaan. Tuki kirjataan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan opiskelijalta saadun suostumuksen perusteella tai hänen pyynnöstään opiskelijan kanssa yhteistyössä. Ryhmänohjaajan tai erityisopettajan tehtävänä on tiedottaa opiskelijan tilanteesta, haasteista tai tuen tarpeesta häntä opettavia opettajia, mikäli tähän on lupa. Opiskelijaa kannustetaan kertomaan itse omista asioistaan ja tuen tarpeistaan. Opintojen aikana ja jatko-opintoihin hakeutumisvaiheessa opiskelija ohjataan hakemaan erityisjärjestelyjä erityisopettajan kautta, mikäli tarve näihin todetaan.

Opiskelijalle, jolla on tuen tarvetta, mahdollistetaan esteetön opintopolku esteettömien oppimisympäristöjen avulla. Esimerkkejä tästä ovat selkeiden ohjeiden laatiminen, selkeät materiaalit, erilaisten tietokoneohjelmien ja -sovellusten käyttö, äänikirjat, tehtävien pilkkominen pienempiin osiin, lisäaika tehtävien tekemiseen, erityisopettajan tuki ja erillisen pienryhmätilan käyttö.

Maahanmuuttajille ja vieraskielisille tarjotaan suomen kielen opetusta, tukiopetusta ja tarvittaessa erityisopetusta. Opinto-ohjaajat ja äidinkielen opettajat ohjaavat opiskelijaa S2- tai äidinkielen valinnassa. Lopullisen valinnan tekee opiskelija ja hänen huoltajansa. Opinto-ohjaaja ohjaa kaksikielisiä opiskelijoita oman äidinkielen tenttimiseen aineenopettajalle. Ohjaus tukiopetukseen tapahtuu joko ryhmänohjaajan, aineenopettajan, erityisopettajan, opinto-ohjaajan tai muun

henkilökuntaan kuuluvan toimesta. Tukiopetuksen mahdollisuus on kaikissa oppiaineissa. Opiskelijoita kannustetaan pyytämään itse aktiivisesti tukiopetusta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

2.1 Ohjaus nivelvaiheessa yläkoulusta lukioon

Nivelvaiheen ohjaus peruskoulun opinto-ohjauksessa sisältää lukio-opintoihin ja ylioppilastutkintoon tutustumisen. Lukion opinto-ohjaajat ja tutor-opiskelijat vierailevat syksyn aikana kaikissa Raahen kaupungin yläkouluissa kertomassa peruskoulun päättävälle lukio-opinnoista, ylioppilastutkinnosta, lukiokoulutuksen tarjoamista mahdollisuuksista sekä Raahen lukiosta.

Raahen lukiolla järjestetään syksyn aikana tutustumispäivä yhdeksäsluokkalaisille. Tutustumispäivässä eri aineryhmien opettajat ja opiskelijat esittelevät omia oppiaineitaan ja järjestävät toiminnallisia tehtäviä. Myös opiskelijakunnalla on oma pisteensä. Tutor-opiskelijat osallistuvat päivän suunnitteluun ja käytännön järjestelyihin yhdessä markkinointityöryhmän jäsenten kanssa. Yhdeksäsluokkalaisilta voidaan kerätä palautetta ja toiveita tutustumispäivään liittyen. Tarvittaessa opinto-ohjaaja järjestää yhdessä yläkoulujen opinto-ohjaajien kanssa pienryhmälle mahdollisuuden tulla tutustumaan lukioon tiettyinä ajankohtana. Oppilas saa mahdollisuuden keskustella opinto-ohjaajan ja/tai rehtorin kanssa tulevista opinnoistaan. Vierailijat pääsevät seuraamaan opetusta eri oppiaineissa.

Keväällä opinto-ohjaajat ohjaavat tulevat lukiolaiset ainevalinnoissa. Ainevalinnat kerätään Raahen lukioon 1. tai 2. hakutoiveenaan hakeneilta oppilailta. Mahdollisuuksien mukaan aineenopettajat osallistuvat ainevalintainfoihin. Peruskoulun oppilaanohjaaja ja lukion opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä oppilaiden valintoihin liittyen. Lukion opinto-ohjaajat osallistuvat tarvittaessa peruskoulun tiedonsiirto- ja suunnittelupalaveriin yksittäisten opiskelijoiden osalta. Ainevalintojen tarkistamisessa opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä yläkoulujen oppilaanohjaajien kanssa.

Opinto-ohjaajat tekevät ainevalinnoista koosteen rehtorille, joka laatii lukujärjestykset tuleville opiskelijoille. Opinto-ohjaajat tarkistavat tulevien opiskelijoiden valinnat lukujärjestyksen valmistuttua.

2.2 Ohjaus opintojen alkuvaiheessa

2.2.1 Oppilaitoksen toimintatapoihin perehdyttäminen

Ryhmänohjaaja ottaa lukuvuoden ensimmäisenä päivänä oman ryhmänsä ohjattavakseen. Hän perehdyttää ryhmänsä oppilaitoksen käytänteisiin ja tutustuttaa uuteen ympäristöön yhdessä tutor-opiskelijoiden kanssa. Ryhmänohjaustuokio järjestetään kerran viikossa ryhmänohjaajan johdolla. Ryhmänohjaustuokioita voidaan käyttää ryhmäytymistä tukevien harjoitusten tekemiseen, joissa tutorit ovat pyydettyinä mukana. Ryhmänohjaaja esittelee kurssitarjottimen ja opastaa sen hyödyntämisessä. Ryhmänohjaaja tiedottaa ryhmäänsä ajankohtaisista ja tärkeistä asioista koko lukio-opintojen ajan.

Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmänohjaajat keskustelevat henkilökohtaisesti jokaisen oman ryhmänsä opiskelijan kanssa ensimmäisen syksyn aikana. Haastattelun pohjana voidaan käyttää lomaketta (ks.liite 1). Henkilökohtaiset keskustelut ovat mahdollisia koko lukio-opintojen ajan.

Mikäli opintojen aikana opiskelija huomaa tehneensä itselleen sopimattoman koulutusvalinnan, opinto-ohjaaja ohjaa toiseen oppilaitokseen hakeutumisessa ja lukion eromenettelyissä. Lukion opinto-ohjaaja varmistaa, että opiskelija aloittaa opinnot seuraavassa oppilaitoksessa sovitusti. Tämän jälkeen ohjausvastuu siirtyy vastaanottavalle oppilaitokselle. Mikäli opiskelija ei aloita opintoja uudessa oppilaitoksessa, lukion kuraattori ilmoittaa opiskelijasta asuinpaikkakunnalle sovittujen käytänteiden mukaisesti. Opiskelijalle tarjotaan siirtymävaiheessa ohjausta niin usein kuin hän sitä tarvitsee. Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan (lukiolaki 714/2018, 25 § 3 mom. ja oppivelvollisuuslaki 1214/2020).

2.2.2 OP1: Minä opiskelijana

Pakollinen opinto-ohjauksen OP1 opintojakso suoritetaan luokkaohjauksena ensimmäisen opintovuoden syksyllä. Opiskelussa voidaan käyttää sähköistä oppikirjaa. Luokkaohjauksen lisäksi opiskelijoita kannustetaan hakemaan henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta oma-aloitteisesti sitä tarvitessaan.

Opinto-ohjauksen oppitunneilla tutustutaan ja käydään läpi lukion käytänteitä, opiskelutaitoja ja vahvuuksia. Oppitunneilla pohditaan muun muassa opiskelutekniikkaa, omia opiskelutottumuksia ja tapoja, ajankäyttöä sekä opiskelua ja muistamista helpottavia asioita. Opiskelijoita ohjataan esimerkiksi lukusuunnitelmien avulla tavoitteelliseen pitkäjänteiseen opiskeluun. Opiskelijat tutustuvat ylioppilastutkinnon rakenteeseen ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin keskeisiin asioihin. Opiskelijat ohjataan käyttämään erilaisia sähköisiä ohjaus-, neuvonta- ja hakupalveluita. Opinto-ohjauksen tunneilla vierailee mahdollisuuksien mukaan erityisopettaja, kuraattori, koulupsykologi ja kouluterveydenhoitaja. Lisäksi vierailijoita eri järjestöistä käy kertomassa vaihto-opiskelusta ja muista kansainvälisistä mahdollisuuksista mihin opiskelija voi osallistua lukion aikana.

Lukiolain (714/2018) 26 §:n 1 momentin mukaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi. Lukiolain 26 §:n 2 momentin mukaan henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä. Mahdollinen tuki kirjataan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan opiskelijalta saadun suostumuksen perusteella tai hänen pyynnöstään opiskelijan kanssa yhteistyössä.

Ensimmäisen opintovuoden keväällä opinto-ohjaajat järjestävät yhteistyössä rehtorin kanssa ainevalintainfoja, joissa ohjataan toisen vuoden ainevalintojen tekemiseen ja opiskelijan ylioppilastutkintosuunnitelman mukaisten opintojen valitsemiseen. Samalla opiskelijoita tiedotetaan eri oppiaineiden tai opintojen merkityksestä jatko-opintoihin liittyen.

2.3 Ohjaus opintojen myöhemmässä vaiheessa

2.3.1 OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

Toinen pakollinen opinto-ohjauksen opintojakso suoritetaan hajautetusti toisen ja kolmannen opintovuoden aikana. Toisena vuonna syvennyttään ammatinvalintaan ja urasuunnitteluun tarkemmin ja opiskelija päivittää ylioppilastutkintosuunnitelmansa sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmansa. Vierailijoita kutsutaan mahdollisimman paljon eri korkeakouluista ja työelämästä. Oppitunneilla tutustutaan eri aloihin ja

koulutusvaihtoehtoihin sekä niiden valintaperusteisiin mahdollisimman monipuolisesti Ainevalintainfoissa ohjataan ylioppilastutkintosuunnitelmaa ja jatko-opiskelusuunnitelmaa tukevien opintojen valitsemisessa. Lisäksi opiskelijat ohjataan ilmoittautumaan ylioppilaskokeisiin.

OP2 opintojakson suoritukseen sisältyy viikon mittainen tet-jakso, joka suoritetaan opiskelijan valitsemassa työpaikassa tai korkeakoulussa. Tet- jakson voi suorittaa kesätöinä kesäaikaan tai muuna loma-aikana. Opiskelija tuo opinto-ohjaajalle työtodistuksen suorittamastaan jaksosta. Opiskelija suorittaa tet-jakson haluamanaan ajankohtana lukio-opintojen aikana. Tet-jakson poikkeavasta suoritustavasta tulee sopia opinto-ohjaajan kanssa erikseen.

OP2 opintojakso suoritetaan loppuun viimeisenä opintovuotena. Valmistuvien ohjaus keskittyy jatko-opintoihin hakeutumiseen ja hakemiseen liittyviin käytänteisiin sekä itsenäiseen elämään siirtymiseen. Yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan TE-toimiston kanssa.

Kaikki valmistuvat opiskelijat osallistuvat yhdessä opinto-ohjaajien kanssa Oulun yliopiston järjestämille Abipäiville, mikäli tapahtuma järjestetään. Abi-päivillä esitellään Pohjois-Suomen ja lähialueiden korkeakoulutarjontaa ja alojen valintaperusteita. Opiskelijat saavat ajankohtaista tietoa koulutusmahdollisuuksista ja eri alojen vaatimuksista. Lisäksi opiskelijoilla on mahdollisuus käydä tutustumassa oman mielenkiintonsa ja mahdollisuuksiensa mukaan myös muiden korkeakoulujen järjestämiin tutustumispäiviin tai virtuaalisiin tapahtumiin. Tutustumiset tehdään pienryhmissä tai kiinnostuksen mukaan isommissakin ryhmissä. Opinto-ohjaajat tiedottavat opiskelijoita näistä tutustumismahdollisuuksista ja hoitavat käytännön järjestelyt, mikäli niitä tarvitaan.

Viimeisen opintovuoden aikana opiskelijat käyvät henkilökohtaisen jatko-opintokeskustelun opinto-ohjaajan kanssa. Tässä tapaamisessa varmistetaan, että opiskelijalla on suunnitelma tulevaisuutta varten ja hän osaa hakea haluamiinsa hakukohteisiin. Myös hakukohteiden valintaperusteet käydään yhdessä läpi. Mikäli opiskelija haluaa, opinto-ohjaaja auttaa opiskelijaa hakulomakkeen täyttämisessä. Muussa tapauksessa opiskelijat tekevät sähköisen haun itse. Hakuaikana ohjaus tapahtuu pääasiassa verkko-ohjauksena tai puhelimitse. Jos opiskelijalla ei ole vielä tulevaisuudensuunnitelmia jatko-opintoihin liittyen, opinto-ohjaaja voi ohjata hänet TE-toimiston ammatinvalinnanohjaukseen. Opinto-ohjaaja tapaa jokaisen valmistuvan opiskelijan henkilökohtaisesti vähintään kerran, mutta useammat tapaamiset ovat mahdollisia opiskelijan tarpeesta ja toiveesta riippuen.

2.4 Ohjaus valmistumisen jälkeen

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaa koulutuksen järjestäjä, jonka oppilaitoksessa opiskelija on suorittanut oppimäärän. (Lukiolaki 714/2018, 25 § 4 mom.) Lukiosta valmistuneita opiskelijoita ohjataan tarpeen mukaan. Ohjausta annetaan myös ylioppilastutkintoon liittyvissä asioissa.

2.5 Yhteistyö eri tahojen kanssa

2.5.1 Korkeakoulut

Ohjaukseen kuuluu yhteistyö korkeakoulujen kanssa. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja lukioaikana. Lähialueiden korkeakoulujen tarjoamia opintoja lukiolaisille tarjotaan pääsääntöisesti toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille, mutta niiden suorittamisesta tiedotetaan jo aloittavia opiskelijoita. Korkeakouluyhteistyö voi olla esimerkiksi orientoivia opintoja (kurkistuskursseja), vaihtoehtoisia väyliä korkeakouluopintoihin tai eri oppiaineiden työpajoja yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.

Lukiolla vierailee oppilaitoksemme entisiä opiskelijoita ja muita eri alojen esittelijöitä esittelemässä omaa korkeakouluaan ja sen koulutustarjontaa. Kaikki lukion opiskelijat osallistuvat vuosittain järjestettävään Opo-aamupäivään, johon kootaan runsaasti esittelijöitä eri korkeakouluista ja aloilta. Aamupäivän tavoitteena on lisätä opiskelijoiden tietoisuutta koulutusmahdollisuuksista ja madaltaa kynnystä korkeakouluun siirtymiseen. Opinto-ohjaajat vastaavat Opo-aamupäivän käytännön järjestelyistä ja tiedottamisesta.

2.5.2 Muut oppilaitokset

Seutukunnallinen yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa on tiivistä. Seutukunnan eri oppilaitosten opinto-ohjaajat kokoontuvat säännöllisesti suunnittelemaan, kehittämään ja arvioimaan ohjaustoimintaa Raahen seutukunnassa. Yhteistyössä

laaditaan ohjausta helpottavia lomakkeita ja luodaan toimintatapoja perusasteelta toiselle asteelle siirryttäessä. Yhteistyötä tehdään etenkin nivelvaiheissa ja opiskelijan vielä pohtiessa omaa jatko-opiskelupaikkaansa. Opiskelijalle mahdollistetaan tutustuminen muihin oppilaitoksiin ja ohjataan tarvittaessa hakumenettelyissä seuraavaan oppilaitokseen.

Raahessa toteutettavista lukion jälkeisistä jatko-opintomahdollisuuksista tiedotetaan vierailijoiden ja muun markkinoinnin avulla. Kansanopistojen kanssa tehdään yhteistyötä tarvittaessa. Kansanopistojen mahdollisuuksista tiedotetaan etenkin opintojen päättymisvaiheessa ja vierailijoita pyydetään mahdollisuuksien mukaan oppitunneille.

2.5.3 Alueellinen yhteistyö työelämän kanssa

Alueellista monialaista yhteistyötä toteutetaan työelämän, paikallisten työ- ja elinkeinopalvelujen, sosiaali ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä muiden toimijoiden kanssa. Opinto-ohjauksen oppitunneilla vierailee edellä mainittujen toimijoiden edustajia ja mahdollisuuksien mukaan vieraillaan myös eri toimipisteissä tutustumassa. Paikallisia palveluita esitellään ja tuodaan opiskelijoille tutuksi. Ohjauksella pyritään varmistamaan, että opiskelija löytää tarvitsemansa tiedon ja tuen elämänsä niin lukion aikana kuin lukion jälkeen. Yhteistyötä esimerkiksi nuorisotoimen kanssa voidaan tehdä ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmäytymisen yhteydessä.

OP2 opintojaksoon sisältyy työelämä- ja yrittäjyysosaamista kehittäviä sisältöjä, joita syvennetään vierailijoilla ja tutustumisilla mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa voidaan tehdä liittyen näihin teemoihin. Opinto-ohjaajat tiedottavat opiskelijoita kesätyönhausta ja siihen liittyvistä käytänteistä. Myös monet järjestöt markkinoivat valmistuville omia vaihtoehtojaan esimerkiksi ulkomaille työskentelyyn tai vapaaehtoistyöhön liittyen.

2.5.4 Yhteistyö huoltajien kanssa

Syksyllä järjestetään ensimmäisen opintovuoden opiskelijoille ja heidän huoltajilleen vanhempainilta lukio-opintojen aloittamiseen ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyen. Vanhempainillassa käsitellään kaikkia koskevia ajankohtaisia asioita. Vanhempainiltaan osallistuvat rehtorin ja opinto-ohjaajien lisäksi erityisopettaja, kuraattori ja ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmänohjaajat. Myös opiskelijakunnan edustajat pitävät puheenvuoron.

Vanhempainilta voi jakaantua yhteiseen ja ryhmäkohtaiseen osuuteen. Huoltajien ja ryhmänohjaajan tapaamisella pyritään helpottamaan ja edistämään kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä ja yhteydenpitoa opiskelijaa koskevissa asioissa. Koko koulun yhteinen vanhempainilta järjestetään kevätlukukaudella tarvittaessa. Vanhempainillassa käsitellään vaihtelevasti ajankohtaisia asioita. Opinto-ohjaajat ja erityisopettaja osallistuvat kaikkiin oppilaitoksessa järjestettäviin vanhempainiltoihin yhdessä rehtorin tai apulaisrehtorin kanssa.

Sähköinen oppilashallintojärjestelmä toimii pääasiallisena yhteydenpito- ja tiedotuskanavana. Ryhmänohjaaja on ensisijainen yhteydenpitäjä huoltajiin. Ryhmänohjaajan tehtävänä on tiedottaa huoltajia opiskelijan opintomenestyksestä ja opiskelujen etenemisestä. Yhteistyössä pyritään avoimuuteen ja vastavuoroiseen vuorovaikutukseen. Yhteyttä huoltajiin voidaan pitää myös puhelimitse tai sähköpostiviestein sekä järjestämällä erikseen sovittuja tapaamisia, joko huoltajan tai ryhmänohjaajan aloitteesta. Esitys tapaamisesta voi tulla myös muun oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvan taholta. Tapaamiseen osallistuvat henkilöt sovitaan aina tapauskohtaisesti. Opinto-ohjaaja keskustelee tarvittaessa huoltajan kanssa myös opiskelijan jatko-opintoihin ja ammatinvalintaan liittyvistä asioista ja erityisopettaja eri tukimuodoista tarpeen mukaan. Mikäli alaikäisen opiskelijan tilanteen vuoksi kootaan erikseen koolle kutsuttava monialainen asiantuntijaryhmä, huoltajat pyritään saamaan tilaisuuteen mukaan.

Raahen lukiolla toimii vanhempainyhdistys. Vanhempainyhdistykseen kuuluvat kaikki lukion opiskelijoiden vanhemmat. Vanhempainyhdistyksen hallituksen jäsenet valitaan syksyn vuosikokouksessa kaksivuotiskaudeksi ja hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa noin kerran kuukaudessa. Vanhempainyhdistyksen hallituksen tarkoitus on toimia yhdistävänä ja opintoja edistävänä tekijänä oppilaiden, kotien ja koulun välillä. Opiskelijoiden vanhemmat voivat ottaa yhteyttä hallitukseen ja ehdottaa käsiteltäviä asioita tai ilmaista huolen tai tyytyväisyyden aiheitaan. Toiminnan on tarkoitus olla avointa ja tasapuolista, mutta tarvittaessa anonyymiyys suojataan esimerkiksi kyselyiden yhteydessä, niin että kaikki voivat vapaasti esittää mielipiteitä ja kehitysehdotuksia. Yhdistys osallistuu oppilaitoksen toimintaa laatimalla esityksiä ja kommentoimalla ajankohtaisia asioita.

3. OHJAUKSEN TOIMIJAT JA TYÖNJAKO

Ohjaus on eri asiantuntijoiden yhteistyötä, jossa opiskelijan yksilölliset lähtökohdat ja tilanteet huomioidaan. Opiskelijan on saatava tietoa eri toimijoiden tehtävistä ja vastuista sekä miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

3.1 Rehtorin rooli

Rehtori luo laadukkaalle ohjaukselle toimintaedellytykset ja vastaa ohjausresurssien riittävydestä. Rehtorilla on yhdessä opinto-ohjaajien kanssa päävastuu lukion opinto-ohjauksen suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä koko oppilaitoksen henkilöstön yhteisenä tehtävänä. Lisäksi rehtori vastaa omalta osaltaan uusien henkilöiden perehdytyksestä tähän tehtävään sekä ohjauksen työnjakoon ja vastuualueisiin.

Rehtori toimii oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän puheenjohtajana. Siten rehtori osallistuu yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Rehtori tekee yhteistyötä apulaisrehtorin, opinto-ohjaajien, erityisopettajan, ryhmäohjaajien, aineenopettajien, opiskelijahuoltohenkilöstön, huoltajien sekä oppilaitoksen muun henkilökunnan kanssa. Rehtori voi kutsuttaessa osallistua opiskelijaa koskevan erikseen koolle kutsuttavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumiseen.

Rehtori edustaa oppilaitosta Raahen lukion vanhempainyhdistyksen kokouksissa ja osallistuu oppilaitoksen vanhempainiltoihin. Vanhempainyhdistys tekee kannanottoja ja ehdotuksia lukio-opetusta ja opiskelua koskeviin asioihin. Rehtori välittää vanhempainyhdistyksen käsittelemät asiat opettajakunnan tietoon ja tarvittaessa käsiteltäviksi.

Rehtori voi osallistua peruskoulun päättöluokkalaisille ja heidän huoltajilleen suunnattuihin vanhempainiltoihin sovitusti. Lisäksi hän osallistuu yhdeksäsluokkalaisille järjestettyyn tutustumispäivään. Mikäli opiskelija siirtyy toisesta lukiosta Raahen lukioon, rehtori keskustelee oppilaitoksen vaihtoon liittyvistä syistä opiskelijan ja/tai huoltajien kanssa. Rehtori ja opinto-ohjaajat ohjaavat yhteistyössä uutta opiskelijaa ainevalinnoissa ja lukio-opintojen aloittamiseen liittyvissä käytännön asioissa.

Rehtori vastaa kurssitarjottimen laatimisesta. Hän ohjaa opiskelijoita ainevalinnoissa yhdessä opinto-ohjaajien kanssa ja tekee tarvittaessa opinto-ohjelman muutoksia. Hän vastaa yhdessä opinto-ohjaajien kanssa siitä, että lukio-opintoja ja ylioppilastutkinnon suorittamista säätelevistä ohjeista ja määräyksistä tiedotetaan opiskelijoille ja heidän huoltajilleen. Joka tutkintokerta rehtori ja opinto-ohjaajat pitävät yo-infot ylioppilaskokeisiin osallistuville. Hän vastaa kokelaiden erityisjärjestelyistä yhdessä erityisopettajan kanssa. Rehtori välittää aktiivisesti ylioppilastutkintolautakunnalta tullutta tietoa ja tekee yhteistyötä koko opetushenkilökunnan, erityisopettajan, opinto-ohjaajien, apulaisrehtorin, koulusihteerin sekä kouluisännän kanssa ylioppilastutkintoon liittyvissä asioissa.

3.2 Koulusihteerin rooli

Koulusihteerin ohjaa opiskelijoita opintotuki- ja koulumatkatukiasioissa ja niiden hakemisessa. Koulusihteerin antaa opiskelijoille tietoa koulun tapahtumiin, aikatauluihin, luokkatiloihin, lukio-opintoihin ja ylioppilastutkintoon liittyen ja ohjaa tarvittaessa opiskelijan eteenpäin. Hän ohjaa ylioppilastutkintolautakunnan ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja auttaa opiskelijoita tiedonhaussa. Hän huolehtii uusintakokeeseen ilmoittautumisen käytännön järjestelyistä ja auttaa opiskelijaa tarvittaessa uusintakokeeseen ilmoittautumisessa. Koulusihteeriltä opiskelija saa lomakkeita eri tarkoituksia varten ja ohjeistusta niiden täyttämiseen ja toimittamiseen.

Koulusihteerin auttaa niin opiskelijoita, huoltajia kuin oppilaitoksen henkilökuntaa sähköisen oppilashallintojärjestelmän käyttöön liittyvissä asioissa. Sähköisiin kokeisiin liittyen hän ohjaa opiskelijoita tietokoneiden käynnistämisessä ja lainaa käynnistys muistitikkuja opiskelijoille harjoittelua varten. Koulusihteerin ja mahdollisuuksien mukaan myös kouluisäntä vierailevat ensimmäisen opintovuoden opinto-ohjauksen oppitunneilla, jolloin jokainen opiskelija harjoittelee oman kannettavan tietokoneen käynnistämistä.

Koulusihteerin osallistuu sähköiseen asiointiin ylioppilastutkintoon liittyvissä asioissa ja huolehtii omaan rooliinsa kuuluvien lomakkeiden täyttämisestä ja lähettämisestä. Hän vastaa todistusten ja lausuntojen oikeanlaisesta säilytyksestä ja arkistoinnista.

Koulusihteerin ja rehtori tekevät yhteistyötä ylioppilastutkintoon liittyvissä käytännön asioissa. Koulusihteerin huolehtii käytännön koejärjestelyistä yhdessä kouluisännän kanssa. Työtehtäviin sisältyy myös yhteistyö opinto-ohjaajien kanssa.

3.3 Opinto-ohjaajien rooli

Opinto-ohjaajilla on päävastuu lukion opinto-ohjauksen suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä yhteistyössä rehtorin kanssa. Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä rehtorin, apulaisrehtorin, erityisopettajan, ryhmäohjaajien ja aineenopettajien kanssa ohjauksen toteuttamiseksi. Yhteistyö erityisopettajan, ryhmäohjaajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa on tiivistä. Opinto-ohjaajat kuuluvat lukion oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään. Siten he osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin yhdessä muun työryhmän kanssa. Opinto-ohjaajat voivat olla pyydettyinä mukana erikseen koolle kutsuttavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisessa.

Opinto-ohjaajien vastuulle kuuluu yhteistyö perusopetuksen oppilaanohjaajien sekä toisen asteen ohjaushenkilöstön kanssa. Mikäli opiskelija vaihtaa oppilaitosta kesken opintojen, opinto-ohjaajien tehtäviin kuuluu varmistaa siirtymisen toteutuminen seuraavaan oppilaitokseen. Jos opiskelija keskeyttää lukio-opinnot eikä aloita opintoja toisessa oppilaitoksessa, opinto-ohjaajat ilmoittavat asiasta kuraattorille, joka ilmoittaa opiskelijasta asuinkunnalle sovittujen käytänteiden mukaisesti.

Lukioon hakevat peruskoulun oppilaat ohjataan ainevalintojen tekemiseen keväällä. Ohjauksen tavoitteena saada oppilaat pohtimaan itselleen merkityksellisiä oppiaineita ja valintojen vaikutuksia mahdollisiin tuleviin jatko-opintoihinsa sekä sitouttaa oppilaita tekemiinsä valintoihin. Opinto-ohjaajat voivat osallistua myös tiedonsiirtopalavereihin ja opintojen suunnittelupalavereihin yhteistyössä peruskoulun oppilaanohjaajien kanssa. Myös yhdeksäsluokkalaisten tapaamiset jo ennen lukion aloitusta ovat mahdollisia.

Opinto-ohjaajat osallistuvat erityisopettajan kanssa toisen asteen nivelvaihe-päivään, jossa lukion aloittaneista opiskelijoista siirretään opetuksen järjestämisen kannalta tarvittava tieto toisen asteen oppilaitoksille. Tieto välitetään ryhmäohjaajille. Opinto-ohjaajat osallistuvat Opotiimin kokouksiin, johon kuuluvat kaikki Raahen seutukunnan peruskoulujen oppilaanohjaajat, toisen asteen opinto-ohjaajat sekä työvoimahallinnon edustaja. Mukana voi olla myös muita tahoja.

Opinto-ohjaajat osallistuvat omalta osaltaan tutor-opiskelijoiden ohjaamiseen. Opinto-ohjaajat ja ohjaavat opettajat perehdyttävät tutor-opiskelijat tuleviin tehtäviinsä kuten ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ohjaamiseen ja ryhmäyttämiseen, lukion markkinointiin ja vanhempainiltoihin. Opinto-ohjaajat ja tutorit osallistuvat Raahessa pidettävälle koulutus- ja työelämä -messuille mikäli ne

järjestetään. Yhteistyö tutoreiden kanssa sisältää myös lukion tutustumispäivän suunnittelun ja toteutuksen yhdessä markkinointityöryhmän jäsenten kanssa.

Opinto-ohjaajat yhteistyössä rehtorin kanssa perehdyttävät opiskelijat lukion opintoitarjontaan ja ainevalintojen tekemiseen opiskelijan suunnitelmien mukaisesti. He seuraavat valintojen toteutumista yhdessä ryhmänohjaajien kanssa ja auttavat niiden tarkistamisessa ja suunnitelmien tekemisessä. Toisinaan opiskelijan ammattihaaveet ja jatko-opintosuunnitelmat muuttuvat kesken lukio-opintojen. Opintosuunnitelmien muutokset sisältyvät opinto-ohjaajien työtehtäviin. Muutokset tehdään yhdessä opinto-ohjaajan kanssa henkilökohtaisesti. Alaikäisen kohdalla opinto-ohjaaja varmistaa opiskelijalta, että huoltajat ovat tietoisia opiskelijan päätöksestä ja päätös on harkittu. Alaikäisen pidentäessä opiskeluaikaa pyydetään huoltajaa vahvistamaan asia. Opiskelijat voivat ohjautua ohjaukseen ryhmänohjaajien, erityisopettajan, opiskeluhuoltohenkilöstön, rehtorin tai aineenopettajien ohjaamina.

Opinto-ohjaajat tarjoavat henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta kaikille lukion opiskelijoille. Opiskelijat voivat hakea ohjausta oma-aloitteisesti tai opinto-ohjaajat voivat tarjota sitä tarpeen ilmetessä. Mikäli opiskelijalla on haasteita lukio-opintojen suorittamisessa ja niistä selviytymisessä, opinto-ohjaajat ovat mukana suunnittelemassa opiskelijan tulevaa opinto-ohjelmaa ja ohjaamassa opiskelijaa oppilaitoksen tukipalveluihin. Opiskelijat ohjataan Oppimisen tuki- opintojaksolle opinto-ohjaajien ja erityisopettajan yhteistyönä. Yhteistyö on tiivistä ensimmäisen opintovuoden keväällä, jolloin opiskelijat suunnittelevat toisen vuoden opintojaan. Mikäli tarjotut tukitoimet eivät ole riittäviä ja/tai opiskelija suunnittelee opintojensa keskeyttämistä, opinto-ohjaajien tehtävänä on ohjata opiskelijaa muihin koulutusvaihtoehtoihin sekä tarvittaessa TE-toimiston ammatinvalinnan ohjaukseen. Opinto-ohjaajat auttavat opiskelijaa tarvittaessa tiedonhaussa sekä hakemuksen täyttämässä sekä varmistavat, että opiskelija aloittaa opinnot sovitusti. Mikäli näin ei tapahdu, opinto-ohjaaja ilmoittaa opiskelijan asuinkunnassa sovitulle taholle, joka jatkaa asian hoitamista.

Opinto-ohjaajat pitävät OP1 ja OP2 opintojaksoihin liittyvät luokkaohjaustunnit sekä ainevalintainfot niin ensimmäisen vuoden opiskelijoille kuin jatkaville opiskelijoille. Opinto-ohjaajat ohjaavat oppitunneilla opiskelijoita käyttämään erilaisia sähköisiä tietolähteitä, ohjauspalveluita, hakujärjestelmiä sekä yhteiskunnan tuki- ja neuvontapalveluita jatko-opintoihin hakeutumiseen, ammatinvalintaan työelämään ja kansainvälisyyteen liittyen. Opinto-ohjaajat järjestävät korkeakouluopiskelijoita ja työelämän edustajia vierailemaan oppitunneille. Lisäksi opinto-ohjaajien tehtäviin kuuluu järjestää vuosittain Opo-aamupäivä, johon kerätään eri alojen vierailijoita esittelemään omaa alaansa. Aamupäivä on suunnattu kaikille lukion opiskelijoille siten, että jokainen lukion opiskelija osallistuu siihen ainakin kolme kertaa

lukio-opintojensa aikana. Lisäksi lukioaikaisten korkeakouluopintojen suorittamiseen liittyvät asiat kuuluvat opinto-ohjaajien tehtäviin.

Opintojen päättövaiheen ohjaus kuuluu opinto-ohjaajien tehtäviin. Opinto-ohjaajat vastaavat yhdessä rehtorin kanssa ylioppilaskirjoituksiin liittyvästä ohjauksesta. Opinto-ohjaajat yhteistyössä erityisopettajan kanssa perehdyttävät opiskelijat jo opintojen aloitusvaiheessa näiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin ylioppilastutkinnon suorittamisessa. Opinto-ohjaajat vastaavat ylioppilaskokeisiin ilmoittautumisesta ja siihen liittyvistä käytänteistä. Opinto-ohjaajien tehtäviin kuuluu omalta osaltaan tarkistaa, että kaikki ovat ilmoittautuneet suunnitelmansa mukaisesti.

Opinto-ohjaajat osallistuvat valmistuvien opiskelijoiden kanssa Oulun yliopistolla järjestettäville Abipäiville ja mahdollisuuksien mukaan myös muihin vapaaehtoisin tutustumiskäynteihin eri jatko-opiskelupaikoissa. Opintojen päättövaiheessa olevat opiskelijat käyvät henkilökohtaisen jatko-opintokeskustelun opinto-ohjaajan kanssa ja palauttavat kirjallisen jatko-opintosuunnitelman.

3.4 Ryhmänohjaajan rooli

Jokainen lukion opiskelija kuuluu ohjausryhmään, jonka ohjauksesta vastaa nimetty ryhmänohjaaja. Ryhmänohjaajan rooli on merkittävä koko lukio-opintojen ajan. Se on pitkäjänteistä ja jatkuvaa huolenpitoa ja ohjausta opiskelijan arjessa. Työjärjestykseen on merkitty viikoittainen ryhmänohjaustuokio, jossa ryhmänohjaaja tapaa ryhmänsä opiskelijat. Rehtori tai apulaisrehtori välittää tietoa ja materiaalia ryhmänohjaajille opiskelijoille välitettäväksi. Ryhmänohjauksessa ryhmänohjaaja tiedottaa opiskelijoita ajankohtaisista asioista, tulevista tapahtumista, tilaisuuksista ja mahdollisista muutoksista. Ensimmäisen opintovuoden opiskelijoiden ryhmänohjaajat osallistuvat syksyllä järjestettävään vanhempainiltaan.

Ryhmänohjaaja keskustelee jokaisen lukio-opinnot aloittavan opiskelijan kanssa ensimmäisen opintovuoden syksyn aikana. Siten ryhmänohjaaja saa käsityksen opiskelijan vahvuuksista, haasteista, tavoitteista ja muista opintoihin liittyvistä asioista. Samalla ryhmänohjaaja voi ohjata opiskelijaa esimerkiksi ainevalinnoissa tai eri tukimuotoihin liittyen. Tavoitteena on tukea opiskelijaa yksilöllisesti lukio-opintojen suorittamisessa ja opintosuoritusten kehittämisessä.

Opintojen alussa korostuu ryhmäyttämiseen liittyvä toiminta ja oppilaitoksen toimintatapoihin perehdyttäminen. Tärkeää on hyvän yhteishengen ja myönteisen

ilmapiirin luominen ryhmän sisälle. Vuorovaikutustaitojen kehittymistä tuetaan luottamuksellisessa ilmapiirissä, jossa opiskelija saa kokea olevansa arvostettu ja hänen mielipiteensä kuullaan. Myös myönteisen asenteen muodostumista lukio-opintoja kohtaan tuetaan. Ryhmänohjauksessa tuetaan opiskelijoiden itsetuntemuksen ja itsetunnon kehittymistä, elämänhallintataitoja, vastuun ottamista, aktiivisuutta ja osallisuutta, tavoitteellista opiskelua ja opintojen etenemistä suunnitelmien mukaan ja aikuistuvan nuoren kasvamista osaksi yhteiskuntaa. Ryhmänohjaaja tekee yhteistyötä tutor-opiskelijoiden kanssa.

Ryhmänohjaajan tehtävä on seurata säännöllisesti oman ohjausryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä, työjärjestyksiä ja valintoja sekä poissaoloja ja muuta lukio-opintojen suorittamiseen liittyvää. Ryhmänohjaaja tekee yhteistyötä rehtorin, apulaisrehtorin, opinto-ohjaajan, erityisopettajan, aineenopettajien, opiskelijahuoltohenkilöstön, opiskelijoiden, muun oppilaitoksen henkilökunnan sekä huoltajien kanssa. Mikäli opiskelijan opintojen eteneminen hidastuu tai poissaoloja alkaa kertyä, ryhmänohjaaja ottaa yhteyttä opiskelijaan. Keskustelun avulla pyritään selvittämään syitä ja mietitään vaihtoehtoja tilanteen parantamiseksi. Tarvittaessa ryhmänohjaaja ohjaa opiskelijan opinto-ohjaajalle, erityisopettajalle tai yksilöllisten opiskeluhuoltopalveluiden pariin. Mikäli ryhmänohjaajan ja opiskelijan välinen keskustelu ei muuta tilannetta, ryhmänohjaaja on alaikäisen opiskelijan kohdalla yhteydessä huoltajiin. Tarvittaessa opiskelijan luvalla voidaan järjestää erikseen koolle kutsuttava asiantuntijaryhmä, jonka jäsenet sovitaan aina tapauskohtaisesti.

Mikäli opiskelijalla on haasteita opinnoissaan ja aineenopettaja on keskustellut opiskelijan kanssa eikä tilanne ole muuttunut, hän ottaa yhteyttä ryhmänohjaajaan. Ryhmänohjaajan tehtäviin kuuluu keskustella opiskelijan kanssa ja alaikäisten kohdalla tarvittaessa olla yhteydessä huoltajiin. Yhteydenpito koteihin on yksi tärkeimmistä ryhmänohjaajan tehtävistä.

Ryhmänohjaajan tehtävät tiivistetysti:

Lukio-opiskeluun perehdyttäminen -toimintatavat -tiedotteen läpikäyminen -kurssitarjotin ja koepäivät	Opiskelijakohtainen ohjaus ja seuranta -ryhmäyttäminen ja yhteishengen luominen -yksilöllinen ohjaaminen -yksilöllinen tukeminen ja kannustaminen -opintomenestyksen ja poissaolojen seuranta	Tiedottaminen -ajankohtaiset asiat -tapahtumat -tukitoimet -opiskelijakunnan toiminta -yo-tutkinto -yhteydenpito huoltajiin, opettajiin, erityisopettajaan, opiskeluhooltohen- kilöstöön ja opinto-ohjaajaan	Yhteistyö huoltajien kanssa	Tapakasvatus, järjestyssään- töjen noudattaminen -yhteiset tapahtumat ja tilaisuudet
---	---	--	-----------------------------------	--

3.5 Aineenopettajan rooli

Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelussa, opiskelutekniikassa, seuraa opintomenestystä ja tukee oppimistulosten kehittymistä. Hän perehdyttää opiskelijat opintojakson suorittamiseen liittyviin asioihin, arviointiin sekä koevastaamiseen. Hän tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta tehden yhteistyötä niin korkeakoulujen kuin työelämänkin kanssa. Hän antaa opiskelijalle palautetta etenemisestä ja oppimisesta sekä ohjaa ja kannustaa itsearviointiin ja sen kehittymiseen. Tuen tarvetta havaitessaan aineenopettaja ohjaa opiskelijan tukiopetukseen tai matematiikassa matikkapajaan. Tarvittaessa aineenopettaja voi suositella opiskelijalle oppiaineen poisjättämistä tai opintojakson uudelleen opiskelua mikäli opintomenestys on heikkoa. Aineenopettaja ohjaa opiskelijan tarvittaessa opinto-ohjaajan ohjaukseen.

Aineenopettaja seuraa opiskelijoiden poissaoloja ja opintomenestystä opettamassaan oppiaineessa. Mikäli opiskelija myöhästelee jatkuvasti, hänellä on poissaoloja tai opiskelijasta herää huolta, aineenopettaja keskustelee opiskelijan kanssa henkilökohtaisesti. Tarvittaessa hän ohjaa opiskelijan tuen piiriin ja tekee yhteistyötä ryhmänohjaajien, erityisopettajan, rehtorin, apulaisrehtorin, opinto-ohjaajien ja opiskeluhoiltopalveluita tarjoavien henkilöiden kanssa. Mikäli

huoli opiskelijasta edelleen kasvaa, aineenopettajan tulee olla yhteydessä ryhmänohjaajaan, joka omalta osaltaan selvittää tilannetta opiskelijan kanssa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti, myös aineenopettaja voi ehdottaa opiskelijalle yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän koolle kutsumista asian käsittelyä varten. Tarvittaessa yhteyttä otetaan huoltajiin. Aineenopettaja tiedottaa opiskelijaa etukäteen mikäli opintojakso on vaarassa keskeytyä.

Jokainen aineenopettaja kerää opiskelijoilta palautetta vähintään kahdesti lukuvuoden aikana. Palaute suositellaan kerättäväksi useamminkin. Palautetta hyödynnetään opetusta suunniteltaessa.

3.6 Erityisopettajan rooli

Erityisopettaja tiedottaa lukio-opinnot aloittavia erityisjärjestelyjen mahdollisuudesta, niiden anomisesta sekä ohjaa lausuntojen hankkimisessa. Erityisjärjestelyjä voi saada lukio-opintojen suorittamiseen ja ylioppilaskokeisiin mikäli opiskelijalla on jokin sairaus, vamma tai muu syy. Erityisopettaja suorittaa lukitestauksen ja siihen liittyvän lausuntojen kirjoittamisen. Kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat osallistuvat lukiseulaan, jonka perusteella opiskelija kutsutaan tarvittaessa varsinaiseen lukitestaukseen. Mikäli opiskelijalla todetaan lukivaikeus, tieto siitä lähetetään opiskelijalle itselleen, opinto-ohjaajille sekä rehtorille.

Opiskelijalla saattaa olla muukin peruste kuin lukivaikeus erityisjärjestelyjen anomiselle. Opiskelijaa kannustetaan olemaan aktiivinen ja kertomaan opettajille lukivaikeudestaan tai muista opiskelua hankaloittavista syistä, jotta opiskelija voi kokeilla erityisjärjestelyjä jo lukio-opintojen aikana ennen ylioppilastutkintoon osallistumista. Erityisopettaja hoitaa tiedottamisen opiskelijan tai huoltajan niin pyytäessä. Erityisopettajan vastuulla on huolehtia, että lausunnon saanut opiskelija ohjataan anomaan erityisjärjestelyjä. Lopullisen päätöksen erityisjärjestelyjen anomisesta tekee opiskelija tai alaikäisen opiskelijan huoltaja.

Erityisopettaja kuuluu oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään ja hoitaa sille kuuluvia tehtäviä omalta osaltaan. Erityisopettaja tekee tiivistä yhteistyötä opinto-ohjaajien, rehtorin, apulaisrehtorin, ryhmänohjaajien, aineenopettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Erityisopettaja voi toimia aineenopettajan työparina myös luokkatilanteessa ja aineenopettajat voivat konsultoida erityisopettajaa aina tarvitessaan. Yhteistyö huoltajien kanssa on tapauskohtaista. Lisäksi hän osallistuu lukion vanhempainiltoihin.

Opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (Lukiolaki 714/2018, 28§). Opiskelijat ohjautuvat erityisopettajan opetukseen pääsääntöisesti aineenopettajien, ryhmänohjaajien ja opinto-ohjaajien kautta. Erityisopetus voi olla pienryhmäopetusta tai henkilökohtaista tukea tietyn oppiaineen opiskelussa ja opintojakson loppuun suorittamisessa. Erityisopettaja voi tarjota opiskelijalle myös rauhallisen tilan. Opiskelija voi harjoitella ja saada vinkkejä erilaisista opiskelutekniikoista ja tarjolla olevista sähköisistä ja muista apuvälineistä. Erityisopettaja vastaa Oppimisen tuki-opintojaksosta, jonne opiskelijat ohjataan pääsääntöisesti erityisopettajan ja opinto-ohjaajien yhteistyönä.

3.7 Oppilashuoltohenkilöstön roolit

3.7.1 Terveystarkastaja

Terveystarkastaja tekee ensimmäisen opintovuoden opiskelijoille terveystarkastuksen ja ohjaa opiskelijan tarvittaessa koululääkärille tai muun palvelun piiriin. Samalla terveystarkastaja keskustele opiskelijan kanssa lukio-opintojen aloitukseen liittyvistä asioista ja mahdollisista opiskelijan mieltä askarruttavista asioista. Yhteistyö muiden opiskeluhuoltopalveluista vastaavien henkilöiden kanssa on tiivistä ja yhteistyötä tehdään myös ryhmänohjaajien kanssa. Terveystarkastaja kuuluu oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään ja osallistuu siten yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin yhtenä työryhmän jäsenenä. Hän voi osallistua erikseen koolle kutsuttavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisiin. Terveystarkastaja pitää yhteyttä myös huoltajiin tarvittaessa.

Tarvittaessa terveystarkastaja tulee opettajainkokoukseen ohjeistamaan opiskelijan sairauden tai vamman vaikutuksista opiskeluun ja käytänteisiin. Tähän tiedonsiirtoon tulee olla huoltajien lupa. Opiskelijaa kannustetaan myös itse kertomaan mahdollisista opetuksessa ja oppimisessa huomioitavista asioista, jotta hän saa tarvitsemansa tuen jo opintojen alkaessa.

3.7.2 Kuraattori

Opiskelija ohjautuu koulukuraattorille joko omasta tai huoltajien toiveesta, ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan, erityisopettajan, terveydenhoitajan, rehtorin tai aineenopettajien ohjaamana. Tarvittaessa kuraattori ohjaa opiskelijan perheneuvolan palveluihin tai täysi-ikäisten kohdalla mielenterveystoimistoon. Kuraattori ilmoittaa opiskelijan etsivälle nuorisotyöntekijälle, mikäli opiskelijaa ei tavoiteta kohtuullisessa ajassa. Lisäksi hän ilmoittaa lukio-opinnot keskeyttäneestä opiskelijasta asuinkunnalle sovittujen käytänteiden mukaisesti, mikäli opiskelija ei aloita opintoja toisessa oppilaitoksessa. Kuraattorin kautta opiskelija ohjautuu koulupsykologille, mikäli hän katsoo sen tarpeelliseksi.

Koulukuraattori osallistuu ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmäyttämiseen yhdessä opinto-ohjaajien kanssa. Tavoitteena on edistää opiskelijoiden tutustumista toisiinsa ja hyvän yhteishengen muodostumista sekä luoda heille mahdollisimman myönteinen kuva omasta ryhmästään. Samalla kuraattori tulee tutuksi kaikille uusille opiskelijoille. Kuraattori tiedottaa opiskelijoita oppilas- ja opiskeluhuoltolaista, opiskeluhuollon palveluista ja toimintatavoista. Kuraattori kuuluu oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään ja osallistuu siten yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin yhtenä työryhmän jäsenenä. Hän voi osallistua erikseen koolle kutsuttavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisiin sekä vanhempainiltoihin.

3.7.8 Koulupsykologi

Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä myös koulupsykologin kanssa. Koulupsykologi vierailee opinto-ohjauksen oppitunnilla aiheina jaksamiseen ja hyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä opiskelu- ja muististrategiat. Lisäksi opiskelijoita tiedotetaan opiskeluhuoltohenkilöstön työnjaosta ja toimintatavoista.

Pääsääntöisesti koulupsykologille ohjaudutaan jonkun opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan työntekijän ohjaamana. Koulupsykologi tekee erilaisia tutkimuksia opiskelijoille, joilla tarve tarkempiin tutkimuksiin havaitaan. Lisäksi hän kirjoittaa erilaisia lausuntoja ja läheteitä opiskelijan tarpeen ja tilanteen mukaisesti.

Koulupsykologi kuuluu oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään ja osallistuu siten mahdollisuuksiensa mukaan yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin yhtenä työryhmän jäsenenä. Hän voi osallistua erikseen

koolle kutsuttavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisiin sekä vanhempainiltoihin.

3.8 Tutor-opiskelijoiden rooli

Opinto-ohjaajat huolehtivat yhdessä rehtorin kanssa siitä, että peruskoulun päättävät ja heidän huoltajansa saavat tietoa lukio-opinnoista, ylioppilastutkinnosta sekä lukioon hakeutumisesta. Tutorit vierailevat yhdeksäsluokkalaisten oppilaanohjauksen oppitunneilla yhdessä opinto-ohjaajien kanssa sekä osallistuvat päättöluokkalaisten vanhempainiltoihin mahdollisuuksien mukaan. He osallistuvat aktiivisesti lukiolla järjestettävän tutustumispäivän suunnitteluun ja toteutukseen. Tutor-opiskelijat markkinoivat Raahen lukiota tuleville lukiolaisille ja osallistuvat some-markkinoinnin suunnitteluun ja toteutukseen.

Tutor-opiskelijat toimivat aktiivisesti uusien opiskelijoiden tukena opintojen alkuvaiheessa. He vierailevat heille nimetyssä omassa ykkösluokassaan etenkin opintojen alkaessa ja ovat välituntisin uusien opiskelijoiden apuna ja tukena. Tutorit osallistuvat ryhmäyttämiseen yhdessä ryhmänohjaajien kanssa. He järjestävät ensimmäisen vuoden opiskelijoille tervetuliaisjuhlan syksyllä.

4. OHJAUSTOIMINNAN ARVIOINTI

Opiskelijoilta kerätään palaute OP01-opintojakson päättyessä liittyen kurssin hyödyllisyyteen, sisältöön ja asioiden käsittelytapaan. Ohjauksen laatua ja saavutettavuutta selvitetään opiskelijoilta erilaisten kyselyiden avulla. Opinto-ohjaajat arvioivat vuosittain omaa toimintaansa kokemusten ja saadun palautteen pohjalta. Lisäksi rehtorin kanssa käytävässä kehityskeskustelussa sivutaan ohjaukseen liittyviä kysymyksiä.

5.HYVÄN OHJAUKSEN KRITEERIT JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Opetushallitus on laatinut hyvän ohjauksen kriteerit tavoitteena tukea ohjauksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä varmistaa laadukkaan ohjauksen saatavuus asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta. Hyvän ohjauksen kriteerit toimivat työkaluina ohjauksen laadullisessa kehittämisessä. Kriteerien avulla pyritään löytämään keskeiset teemat ja toimenpiteet, joiden avulla ohjauksen laatua voidaan parantaa.

5.1 Riittävä ja monipuolinen ohjaus

Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että opiskelijalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko lukio-opintojen ajan. Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus henkilökohtaiseen ja ryhmämuotoiseen ohjaukseen.

Toteutus: Raahen lukiossa työskentelee päätoiminen opinto-ohjaaja ja osa-aikainen opinto-ohjaaja, joiden vastuulla on OP1 ja OP2 opintojaksojen oppitunnit. Luokkaohjauksen lisäksi jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen opintojen missä vaiheessa tahansa. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Ohjauksen määrä on riippuvainen opiskelijan tarpeesta. Ohjaus on aina vapaaehtoista, mutta siihen kannustetaan opintojen alusta alkaen. Opiskelija voi hakea itse henkilökohtaista ohjausta tai hän voi ohjautua huoltajan, ryhmänohjaajan, aineenopettajan, erityisopettajan, rehtorin tai opiskeluhoollon henkilöstön kautta. Lisäksi opinto-ohjaaja kutsuu opiskelijoita ohjaukseen mikäli opiskelijan opintojen tilanne, opintomenestys tai niiden suorittamiseen liittyvät asiat sitä edellyttävät. Kaikki kolmannen opintovuoden opiskelijat käyvät henkilökohtaisen jatko-opintokeskustelun opinto-ohjaajan kanssa ennen hakuajan päättymistä. Ohjauskeskustelussa käydään läpi opiskelijan jatko-opintosuunnitelma ja hakemiseen liittyvät asiat. Opinto-ohjaajat voivat tarjota myös pienryhmäohjausta erilaisiin teemoihin liittyen. Opinto-ohjaajat antavat päivittäin lyhytkestoista ohjausneuvontaa ilman ajanvarausta. Tämän lisäksi

verkossa tapahtuvaa ohjausta annetaan jatkuvasti joko yksilöllisesti tai ryhmäkohtaisesti.

Ryhmänohjaajalla on myös keskeinen vastuu huolehtia oman ryhmänsä opiskelijoiden opiskeluun ja valintoihin liittyvästä ohjauksesta sekä opintojen etenemisen seuraamisesta. Ryhmänohjaaja tapaa ohjausryhmänsä viikoittain ryhmänohjaustuokiossa. Lisäksi hän seuraa poissaoloja, myöhästymisiä sekä opintomenestystä aktiivisesti. Ensimmäisen opintovuoden ryhmänohjaajat tapaavat uuden ohjausryhmänsä opiskelijat henkilökohtaisesti ensimmäisen vuoden aikana. Samoin neljäntenä opintovuotena opintoja suorittavat käyvät henkilökohtaisen keskustelun ryhmänohjaajan kanssa.

Aineenopettajan tehtävänä on ohjata ja auttaa opiskelijaa kehittämään oppimaan oppimisen taitoja ja oppimisen valmiuksia sekä ohjata opiskelijaa oman oppiaineensa opiskelussa. Erityisopettajan tehtävänä on ohjata opiskelijaa tuen tarpeen ilmetessä erilaisiin tukimuotoihin. Ohjaussuunnitelman luvussa kolme on kuvattu koko henkilökunnan ohjausvastuut ja työnjako tarkemmin.

5.2 Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa opiskelijoiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. Ohjaus vahvistaa opiskelijan osallisuutta opiskelija- ja oppilaitosyhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen.

Toteutus: Opiskelijaa tuetaan ja rohkaistaan omiin valintoihin ja vastuunottamiseen lukio-opintojen suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa. Opiskelijaa rohkaistaan vaikuttamaan oppilaitoksen toimintaan, opiskeluviihtyvyyteen, ilmapiiriin ja tapahtumien suunnitteluun. Opiskelija vastuutetaan ja sitoutetaan ohjaustyössä lukio-opintoihin ja niiden suorittamiseen siten, että vastuu lisääntyy opintojen edetessä. Opiskelijaa kannustetaan pyytämään tukiopetusta tai haketumaan matikkapajaan, mikäli hän kokee vaikeuksia oppiaineen etenemisessä. Tarvittaessa opiskelija ohjataan valitsemaan kursseja uudelleen.

5.3 Ohjaus on yhteistä työtä

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä lukion ohjaussuunnitelman mukaisesti. Tehtävät, roolit ja yhteistyömuodot kuvataan selkeästi ohjaussuunnitelmassa.

Toteutus: Ohjaussuunnitelmassa on kuvattu lukion henkilöstön tehtävät ja roolit ohjauksessa. Ohjauksessa korostuu yhteistyö tavoitteena opiskelijoiden kokonaisvaltainen ohjaus opiskelijan parhaaksi.

5.4 Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

Lukiokoulutuksen opinto-ohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia. Henkilöstön tiedot, taidot ja ohjausosaaminen ovat korkeatasoisia ja ajan tasalla.

Toteutus: Raahen lukion opinto-ohjaajat ovat kelpoisia tehtävään. He osallistuvat vuosittain opinto-ohjaukseen liittyviin koulutustilaisuuksiin ja kuuluvat Raahen seutukunnassa toimivaan opotiimiin pysyvinä jäseninä. Opotiimi kokoontuu säännöllisesti muutaman kerran vuodessa. Opotiimissä käsitellään sekä peruskoulun että toisen asteen ohjaukseen liittyviä ajankohtaisia asioita ja suunnitellaan yhteistä toimintaa. Rehtori perehdyttää uudet työntekijät tehtäviinsä.

5.5 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Opinto-ohjausta kehitetään oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman mukaisesti. Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää opiskelijan luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.

Toteutus: Raahen lukiolla on tasa-arvosuunnitelma. Opinto-ohjauksessa kannustetaan ja rohkaistaan opiskelijoita ennakkoluulottomiin aine- ja uravalintoihin oman mielenkiinnon mukaisesti. Ohjaus on sukupuolisensitiivistä. Ohjauksessa hyödynnetään työelämästä ja korkeakouluista tullutta tietoa ja kokemusta mahdollisimman paljon.

5.6 Ohjaussuunnitelma

Koulutuksen järjestäjällä on ohjaussuunnitelma, joka on tarkennettu oppilaitoskohtaisesti. Ohjaussuunnitelmassa on määriteltä ohjauksen tavoitteet, toteutus, johtaminen, työnjako, vastuut ja arviointi. Suunnitelma on tehty yhteistyössä opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa. Ohjaussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Toteutus: Raahen lukioon on laadittu ohjaussuunnitelma. Opinto-ohjaajat päivittävät ohjaussuunnitelmaa yhteistyössä rehtorin, apulaisrehtorin, opetushenkilöstön, erityisopettajan, opiskeluhuoltohenkilöstön, opiskelijakunnan edustajien ja vanhempainyhdistyksen kanssa. Suunnitelma on hyväksytty osana lukion opetussuunnitelmaa.

5.7 Koulutuksen nivelvaiheet

Nivelvaiheyhteistyö lukiokoulutuksen alku- ja päättövaiheessa sekä muissa siirtymissä on suunniteltua ja toimivaa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta peruskoululaisille ja tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua lukio-opetukseen. Opiskelijalle järjestetään monipuolisia mahdollisuuksia tutustua opiskeluun jatko-opiskelupaikoissa. Opiskelijalla on mahdollisuus sisällyttää opinto-ohjelmaansa jatko-opintoihin liittyviä opintoja. Ohjauksella varmistetaan opiskelijan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisessä hakujärjestelmässä. Oppilaitoksessa on sovittu ohjauksen käytännöt mahdollisen koulutusalan tai koulutuksen järjestäjän vaihtamiseksi. Ohjaus tukee opiskelijan sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.

Toteutus: Perusopetuksen päättävälle oppilaille esitellään lukio-opintoja. Oppilailla on mahdollisuus tutustua lukion opintoihin ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Heille järjestetään lukioon tutustumispäivä. Lisäksi lukioon hakeneet saavat ohjausta ainevalintojen tekemiseen keväällä.

Syksyllä järjestettävässä toisen asteen nivelvaihepäivässä perusopetuksen opinto-ohjaaja ja erityisopettaja välittävät oppilaasta opintojen sujumisen ja järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot lukion opinto-ohjaajille ja erityisopettajalle. Erityisopettaja välittää saamansa tiedon ryhmänohjaajalle.

Lukion opinto-ohjauksessa ja ryhmäohjauksessa opiskelijaa perehdytetään lukio-opintojen aloittamiseen, opintojen suorittamiseen sekä oppilaitoksen käytänteisiin liittyviin asioihin. Samalla ohjauksessa pyritään kiinnittämään huomiota hyvän ja luottamuksellisen ilmapiirin luomiseen ja yhteishengen muodostamiseen ryhmän sisälle. Ryhmäohjaajan merkitys on suuri tässä vaiheessa. Opiskelijoille esitellään oppilaitoksen tilat ja opiskelijahuollon henkilöstön työtilat sekä tiedotetaan vastaanottoajoista.

Opiskelija tutustuu opinto-ohjauksen oppitunneilla, henkilökohtaisessa ohjauksessa sekä pienryhmäohjauksessa eri koulutusvaihtoehtoihin, koulutusaloihin ja ammatteihin ja niihin liittyviin jatko-opintoihin. Abivuonna aineenopettajat tiedottavat opiskelijoita oman oppiaineensa jatko-opintovaihtoehtoista. Valmistuvat vierailevat Oulun yliopistolla järjestettävillä ABI-päivillä tutustuen eri jatko-opintomahdollisuuksiin. Vierailut muissa korkeakoulujen tutustumispäivissä ovat mahdollisia oman kiinnostuksen mukaan. Jokainen lukiolainen tekee opintojen päätteeksi jatko-opintosuunnitelman

5.8 Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena

Ohjaus tukee lukiokoulutuksen suorittamista sekä opiskelijan sijoittumista jatko-opintoihin. Opiskelija laatii opiskelu-, ylioppilastutkinto- ja jatko-opintosuunnitelman ohjauksen tuella. Ohjaus on toteutettu tavalla, joka tukee opiskelijaa arvioimaan ja kehittämään suunnitelmia opintojen edetessä. Ohjaus on toteutettu tavalla, joka tukee opiskelijan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa. Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti ja ennakkoluulottomasti vaihtoehtoja opiskelijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.

Toteutus: Opiskelija laatii OP1 opintojakson oppitunneilla alustavan ylioppilastutkintosuunnitelman sekä sen pohjalta henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, jota hän päivittää lukio-opintojen aikana. Lopullinen ylioppilastutkintosuunnitelma tehdään toisen opintovuoden lopussa ennen syksyn ylioppilaskokeisiin ilmoittautumista. Opiskelija voi hajauttaa ylioppilaskokeet kolmelle peräkkäiselle tutkintokerralle. Ylioppilastutkintosuunnitelmaa ohjaa opiskelijan jatko-opinto- ja urasuunnitelma. Jatko-opinto- ja urasuunnitelma käydään läpi henkilökohtaisessa ohjauksessa abivuonna. Opiskelijaa ohjataan luokkaohjauksessa ja henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kannalta perusteltuun suunnitelmaan

ja ainevalintoihin. Tarvittaessa opiskelija ohjataan myös te-toimiston ammatinvalinnan ohjaukseen.

5.9 Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti työ- ja elinkeinoelämään sekä yrittäjyyteen opiskeluaikana. Hänellä on mahdollisuus sisällyttää opinto-ohjelmaansa työelämään liittyviä opintoja. Opetus on järjestetty siten, että se tukee opiskelijan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä. Henkilöstöllä on ajantasaiset tiedot työelämästä ja mahdollisuus kehittää työelämäosaamistaan.

Toteutus: Lukio tarjoaa opiskelijoille yrittäjyysopintoja, joissa vieraillaan eri toimialojen pienissä, keskisuurissa ja suurissa yrityksissä, perehdytään yritystoimintaan ja sisäiseen yrittäjyyteen. Myös tiedeleirikoulun suorittamiseen voi sisältyä vierailuja ja tutustumista eri alojen työpaikkoihin ja palveluihin. OP2 opintojakson suorittamiseen sisältyy viiden päivän mittainen työelämään tutustumisjakso. Opinto-ohjauksen oppitunneilla esitellään eri ammattialoja ja jatko-opintoja. Vierailijoita kutsutaan kertomaan koulutusaloista, työelämästä ja omista uravalinnoista. Eri oppiaineiden oppitunneilla vierailee yrityselämän edustajia.

5.10 Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena

Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö on säännöllistä ja suunniteltua. Verkosto- ja työelämäyhteistyö on suunniteltua ja aktiivista. Toimijoiden vastuut ovat kaikkien tiedossa. Oppilaitoksen yhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksien kehittymistä sekä sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin. Yhteistyö muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa mahdollistaa joustavia opintopolkuja sekä tarvittaessa opiskelijan joustavan siirtymisen oppilaitoksesta toiseen, mikä vähentää negatiivista keskeyttämistä.

Toteutus: Lukio järjestää huoltajille ja opiskelijoille vanhempainiltoja. Ensimmäisen opintovuoden opiskelijoille on oma vanhempainilta syksyllä opintojen alettua. Toinen vanhempainilta järjestetään kevätlukukaudella tarpeen mukaan. Vanhempainilloissa tiedotetaan ja keskustellaan ajankohtaisista opiskeluun ja tutkinon suorittamiseen liittyvistä asioista. Mukana voi olla eri alojen asiantuntijoiden teemaluentoja nuorten

elämään vaikuttavista ajankohtaisista asioista. Yhteistyötä tehdään vanhempainyhdistyksen edustajien kanssa sekä opiskelijakunnan hallituksen kanssa. Näin sekä opiskelijat että huoltajat pyritään saamaan mukaan oppilaitoksen toimintaan, sen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Raahen lukiolla on oppilaitoskohtainen oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1287/2013 vaatima opiskeluhuollon suunnitelma. Monialainen yhteistyö on suunnitelmallista ja toimivaa eri tahojen kesken ja toimijoiden vastuut ovat tiedossa niin opiskeluhuollon kuin ohjaustyön osalta.

Mikäli lukio-opiskelijan opinnot eivät etene tai hän haluaa vaihtaa oppilaitosta, opinto-ohjaaja keskustelee ja suunnittelee opiskelijan kanssa vaihtoehtoja, ohjaa opiskelijaa yhteishaussa ja tarvittaessa hakulomakkeiden täytössä. Opiskelija voi halutessaan käydä tutustumassa tulevaan oppilaitokseen. Tavoitteena on vahvistaa opiskelijan itseohjautuvuutta ja aktiivisuutta asiassa.

5.11 Ohjauspalveluista tiedottaminen

Opiskelija ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista lukiokoulutuksessa. Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua.

Toteutus: Lukion ohjaussuunnitelmasta ja ohjauksen työnjaosta tiedotetaan lukio-opintoja aloittavia sekä heidän huoltajiaan. Lukion aloittaville pidetään opinto-ohjauksen luokkatunnit syksyn aikana, missä opiskelija perehtyy lukio-opintoihin, ohjaukseen ja tutustuu eri toimijoihin ja heidän ohjaustyön vastuisiin ja työnjakoon. Myös ryhmäohjaaja tiedottaa asiasta.

5.12 Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatujärjestelmää

Hyvän ohjauksen kriteerit ovat osa opetuksen järjestäjän laatuja arviointijärjestelmää. Henkilöstön kaikki jäsenet tuntevat hyvän ohjauksen kriteerit ja toimivat niiden mukaisesti. Ohjaustoimintaa arvioidaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti.

Toteutus: Lukion ohjaussuunnitelmaa arvioidaan vuosittain. Isommat muutokset tulee aina pohtia erikseen ja asettaa työryhmän tarkasteltaviksi. Arviointitietoa saadaan

rehtorilta, apulaisrehtorilta, opettajakunnalta, opiskelijoilta, huoltajilta sekä opiskeluhuollon henkilöstöltä. Opinto-ohjaaja tekee tarpeelliset päivitykset palautteen ja arvioinnin perusteella.

Ohjausta voidaan arvioida erilaisilla arviointikyselyillä tai erikseen kerättävänä nimettömänä palautteena. Oppilaitoksen henkilökunta arvioi omaa ohjaustoimintaansa vuosittain oman työnkuvan ja ohjaussuunnitelmassa olevan kuvauksen perusteella. Vuosittaisissa kehityskeskusteluissa sivutaan ohjauksen toteutumista.

LIITTEET

Liite 1. Ryhmänohjaajan haastattelulomake

1. Nimi ja ryhmä?
2. Yläkoulu?
3. Peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo?
4. Aiotko suorittaa lukion 3v, 3,5v vai 4 vuodessa?
5. Lempiaine koulussa?
6. Tarvitsetko apua johon oppiaineeseen?
7. Onko jotain muuta haastetta koulunkäyntiin liittyen? (esim. myöhästely)
8. Onko sinulla elämässäsi jokin aikaavievä asia, joka vaikuttaa opiskeluun? (esim. sairaus, harrastus jne.)
9. Paljonko käytät aikaasi keskimäärin opiskeluun opiskelupäivän jälkeen?
10. Miten opiskelet nyt tällä hetkellä?
11. Miten omasta mielestäsi sinun kannattaisi kehittää opiskelutapojasi?
12. Onko sinulla kavereita omassa ohjausryhmässäsi ja lukiossa yleensä?
13. Miten olet viihtynyt lukiossa?
14. Haluatko kertoa jotain itsestäsi mitä en osannut kysyä ja minun olisi ropona olisi hyvä tietää?

OPISELIJATIELOMAKE - LUOTTAMUKSELLINEN

Tähän lomakkeeseen tulevat tiedot koskien henkilön terveydentilaa, koesuorituksia, henkilökohtaisten ominaisuuksien sanallista arviointia sekä opiskelijahuollollisia toimenpiteitä ovat pysyvästi salassa pidettäviä Julkisuuslain (621/1999) 24 § 1 momentin kohtien 25 ja 30 perusteella.

Lomakkeen tarkoituksena on auttaa ja tukea uutta opiskelijaa oppimispolulla. Tiedot eivät vaikuta opiskelijan arviointiin.

1 Opiskelija	Nimi	Henkilötunnus	Puhelinnumero
	Osoite	Sähköpostiosoite	

2 Huoltaja tai lähi- omainen	Alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajan tai yli 18-vuotiaan opiskelijan lähiomaisen tiedot. Tähän kirjataan sen huoltajan/lähiomaisen tiedot, jonka luona opiskelija asuu.		
	Nimi	Puhelinnumero (koti)	Puhelinnumero (työ)
	Osoite	Sähköpostiosoite	

Huoltajuus (alle 18-v)	Rastita oikea vaihtoehto Huoltaja vanhemmat yksinhuoltaja/isä/äiti yhteishuoltajuus joku muu, mikä? _____		
	Toisen huoltajan nimi	Puhelinnumero (koti)	Puhelinnumero (työ)
	Osoite	Sähköpostiosoite	

3 Perus- opetus	Perusopetuksen koulu ja kunta	
	Perusopetuksen päättövuosi	Perusopetuksen opinto-ohjaajan nimi
Opiskeluun vaikuttavia asioita	Oletko osallistunut erityisopetukseen perusopetuksessa en kyllä, osa-aikaisessa erityisopetuksessa yleisen oppimäärän mukaisesti, oppiaineissa: kyllä, erityisopetuksessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti, oppiaineissa: siirtoHOJKS liitteenä	

	Oletko osallistunut perusopetuksen jälkeen valmistavaan tai ohjaavaan koulutukseen/valmentavaan ja kuntouttavaan koulutukseen/koulutuskokeiluun? Kyllä,
	Onko sinulla ollut omasta mielestäsi vaikeuksia jonkin oppiaineen opiskelussa? Oppiaineet:

Käännä

4 Kuvien julkaisulupa	Kuvani saa julkaista oppilaitoksen kotisivuilla ja somekanavissa ja muissa tiedotusvälineissä (esim. vuosikertomus). kyllä ei
---	--

5 Aiemmat opinnot	ammatillinen oppilaitos	Oppilaitoksen nimi	
		Tutkinto	Opiskeluaika
	lukio	Lukion nimi	Opiskeluaika
	muu	Mikä oppilaitos ja tutkinto/opinnot?	

	olen keskeyttänyt opinnot	Mitkä opinnot. Oppilaitos/tutkinto
		Keskeyttämisen syyt?

6 Lisätietoja	Onko sinulla tai huoltajallasi halua tai tarvetta keskustella opiskelun edistymisen kannalta tärkeistä opiskeluun tai henkilökohtaiseen elämään liittyvistä asioista: opinto-ohjaajan, terveydenhoitajan, erityisopettajan, ryhmänohjaajan tai kuraattorin kanssa
	Harrastukset

	Muita lisätietoja (esim. jos äidinkieli muu kuin suomi)
--	---

Päiväys ja opiskelijan allekirjoitus	____ . ____ . 20 ____
---	-----------------------